

Việt Nam đã thống nhất từ hơn ba thập niên, nhưng các ngăn cách trong văn hóa vẫn rất nhiều cách biệt. Vì sao như thế? Nhìn giáo dục hai miền đã thống nhất, và tất cả thanh thiếu niên đều học tiếng qua đời học đều chung một học trình từ hơn ba thập niên rồi gì, vậy mà sao khoảnh cách văn hóa hai miền vẫn cách biệt? Đó là những điều hiểu lầm, và hiện tượng này đã rõ qua một số chuyển biến khi hai thành phố lớn - Hà Nội và Sài Gòn - chuyển biến đón xuân.

Hiện tượng này hơn là phản ánh sâu hơn là tiếp quản địa phương. Bởi vì chúng ta thấy rõ ngay sau năm 1975, chính phủ Hà Nội đã áp dụng chính sách tàn bạo có thể gọi là tước dân đối với dân Miền Nam. Nhưng sự căm thù giữa người dân hai miền chỉ trong vài năm là không còn nữa, mà chỉ còn là các cấp cán bộ và dân. Ngăn cách này thực hiện các cách cướp bóc hiên lộ từ m vốc quố c t: chính phủ Hà Nội vẫn đứng và áp lực hai chính phủ Indonesia và Mã Lai để phá hai từ m bia tống ni m thuy n nhân t i n i tr c kia là hai tr i t n n. Thù dai như thế đối với đứng bào mình, mà lại không giữ gìn gì với thế giới, có phải là để cho Việt Nam hay để cho thế giới sống? Hay là để cho thế giới hay đã bị biến thành? Có một điều chắc chắn có thể thấy: văn hóa Miền Nam, dù là sau khi đã bị "thực dân hóa tại Hà Nội" hơn ba thập niên, không thể nào thù dai như thế. Không tin, chỉ hỏi người dân Sài Gòn hay Cần Thơ thì biết. Bởi thế, nền văn hóa Miền Nam đến giờ và bao dung đã thu hút rất nhiều người Miền Bắc vào lập nghiệp, mà rồi không khác gì.

Trong những ngày chuyển biến xuân, hai miền lại thấy cách biệt ngay ở Hà Nội và Sài Gòn. Thứ đó, như chuyển biến phồn hoa. Trong khi các phồn hoa từ trước ở Sài Gòn đã nhiều thập niên, thực tế là từ nhiều năm trước của 1975 khi toàn bộ con đường Nguyễn Huệ (quận 1, Sài Gòn) biến thành con đường hoa mừng xuân, mọi chuyển biến êm đẹp, đều đặn. Nhưng tại Hà Nội, lần đầu năm nay mới làm phồn hoa, thì ngăn cách văn hóa thấy rõ một trở lại cách biệt.

Bên tin thông tin nhà nước VnExpress đang ngày 1-1-2009 cho thấy hình ảnh rõ ràng ngay nhận được "Rất rất là nhiều phồn hoa Hà Nội," và rồi các dòng đầu bên tin ghi lên một câu chuyển biến hân hoan là sự vui, êm đẹp:

"Chiều 31/12, hàng nghìn du khách đã đổ về khu vực hồ Hoàn Kiếm, dọc phố Đinh Tiên Hoàng (Hà Nội) để đón xem nghê thuốt sắp đặt hoa và các sự kiện phồn m th công..."

Vậy mà chỉ vài ngày sau, chỉ quá ba ngày, bên tin cùng thông tin này đăng vào ngày 3-1-2009, có nhận được cũng "rất rất" theo một dòng khác. Bên tin nhận được "Tan hoang phồn hoa

Hà Nội," có dòng dßu là:

"Mßt ngày sau khi khai mßc (31/12), phß hoa bên hß Hoàn Kißm (Hà Nßi) đã tan hoang, nhißu bông hoa bß nhß, cánh héo qußt do không chăm sóc."

Tßi sao nhß thß? Có phßi là dân Hà Nßi không thích hoa, nên mßi vô tình nhß thß? Không phßi. Bßi vì dân quá thích hoa, nên mßi tßi gßn mà chßp hình, và ngßt vßi mßy cảnh vß nhà làm tài sßn riêng. Trßi ß, đúng là phong thái ngßi cán bß cßng sßn gßc: cß thßy tài sßn chung, là vô tß cßm vß làm cßa riêng. Nhìn lßi Sài Gòn, đầu có tác phong này, dù là đã hßn ba thßp niên bß đßng hóa bßng mßi cách.

Thß cho nên, nói chi hai bia đá tßng đài thuyßn nhân. Phßi chi Nông Đßc Mßnh cß đß yên các tßng đài này, đích thân tßi trßc tßng đài đß thßp nhang tßng nißm các thuyßn nhân đã chßt ngoài bißn, thì sß chiêu đß thêm bißt bao nhiêu là nhßng con nhßn vß quß tìm chùm khß ngßt.

Mßt hình ßnh nßa cßa chuyßn mßng xuân là các Phß Ong Đß. Trong khi các hình ßnh ông đß ngßi vßa hß Sài Gòn tß nhißu thßp niên là cái gì tß nhiên, và bây giß gom lßi làm các khu phß ông đß thì vßn êm thßm, không có gì là lß lßng. Chuyßn thß pháp ß mßĩ trên báo chí Hà Nßi nhißu năm nay thß cß là cái gì rßt là hßn dân tßc, tuy rßng nét bút trong thß kß mßi phßi là khác, nét tßn kß cßa ngßi tßn hßc phßi là khác, nhßng mßi nét mßc trên tß gißy hoa tiên vßn là mßt tßm lòng vßi văn hóa quß nhà. Mßt cái gì phßng phßt hßn nßc.

Sài Gòn không chß mßt Phß Ong Đß, mà là nhißu. Trßc đây hai "phß ông đß" cũ đã thành hình tß năm 2003 tßi Nhà văn hóa thanh niên (qußn 1) và lß đßng Trßng Đßnh (qußn 3), bây giß mßt "phß ông đß" nßa đã đßc mßt CLB Thß pháp chß Vißt tß chß sinh hoßt trßc mßt tßn Cung văn hóa Lao đßng TP Sài Gòn (thßi Tây xßa kia là Cercle Sportif Saigonnais, sát bên vßn Tao Đàn, gßi tßt là Hßi Xßc). Tßi đßa chß mßi này, có hßn 20 "chißu" gißy, mßc cßa phßn lßn là các ông đß, cô đß thßt trß trung. Cùng vßi các nhà thß pháp kß cßu, các anh chß em cßm cßi múa bút vißt tßng và bán tranh thß pháp, thß hßa, thßy mßc..., cho bà con - cß khách nßc ngoài - yêu nét đßp tao nhß, phóng dßt cßa chß Vißt đßc trình bày trên lßa, đá, gißy hßng đißu, gißy dó...

Lßng lßngßi, vß hßn nßc. Tuyßt vßi. Thß mßi gßi là tßt. Chúng ta không thßy có gì làm công an thßc mßc, hay ngßc lßi chßa thßy có chuyßn công an tßi đòi tißn bßo kê tßi Sài Gòn. Hay ít

nh&t, cũng ch&a có chuy&n đ& đ&a lên m&t báo.

V&y mà, Ph& Ong Đ& Hà N&i l&i có chuy&n. Công an t&i làm &m ỉ, đ&a xe xúc các ông đ& ng&i v&a hè, b&t ph&i vào ng&i n&i bàn gh&, có nhà dù che n&ng... Nghĩa làm dù là mang theo h&n dân t&c, các ông đ& v&n b& c&m ng&i & l& trái, mà ph&i ng&i theo l& ph&i. Và s& đ&&c b&o kê ki&u "c&a đôi." Tr&i &, giá b&o kê này đ&t quá. Dù là trùm băng đ&ng Năm Cam cũng may ra là l&y gái "t& l&c" cho h&p đ&o nghĩa giang h&. Th&m chí t&i nh& ch&i b&nh, có th& m&i các công ty du l&ch chi tr& cho kho&n ti&n b&o kê này thì đ&p bi&t m&y.

B&i v&y các ông đ& Hà N&i m&i b&t mãi. Không ph&i vì chuy&n ti&n, nh&ng vì cách đ&i x& thi&u văn hóa v&i nh&ng ng&&i đang l&u gi& h&n dân t&c.

Báo Đ&t Vi&t trong ngày 20-1-2009 có b&n tin nhan đ& "Xung đ&t & ph& Ông đ&," đã cho th&y ngay tình hình có nh&ng ng&&i đ&t b&c công an ngay gi&a lòng ph& các c& đ&. B&n tin vi&t:

"Ph& Ông đ& khai tr&&ng trong không khí khá căng th&ng gi&a các th& pháp gia bám tr& lâu năm trên hè đ&&ng Văn Mi&u (Hà N&i) v&i Ban t& ch&c g&m: Công ty B&o t&n Di s&n Văn hóa Vi&t và Câu l&c b& Unesco th& pháp Vi&t Nam.

M&t bên đ&&ng Văn Mi&u là các d&y l&u b&t và bàn gh& ngay ng&n, th&ng hàng v&i s& tham gia c&a CLB UNESCO th& pháp Vi&t Nam, nhóm Nh& Th&p Bát Tú, nhóm th& pháp ĐH KHXH&NV; bên kia là nhóm ông đ& quen thu&c t&i con ph& này, nh&ng đ&ng ngoài "cu&c ch&i", bàn tán trong b&c xúc...

Kho&ng g&n 20 ông đ& th&&ng cho ch& & Văn Mi&u t& nhi&u năm nay, quy&t đ&nh treo lên hè t&&ng nh&ng câu ch& th& pháp đ& ph&n đ&i: "Ông đ& v&a hè, c& nghề ng&i x&m", "Ph&n đ&i vi&t ch& vì ti&n"...

Theo đ& án t& Ban t& ch&c, ph& Ông đ& t&i đ&&ng Văn Mi&u - Qu&c T& Giám ho&t đ&ng t& 8h30 đ&n 21h30 h&ng ngày, kéo dài t& ngày 19/1 đ&n 9/2. Ph& quy t& 18 gian hàng vi&t ch& theo nhi&u tr&&ng phái th& pháp nh&: hành, chân, tri&n, l&, th&o và th& pháp qu&c ng&, v& tranh phong th&y... trên các ch&t li&u gi&y, l&a, trúc, đá..., đ&ng th&i tri&n l&m tác ph&m c&a nh&ng

Và để nhắc tới công mĩ dân chúng cho công nhân, nên đây xin chép lại bài thơ của Tĩn Sĩ Hà Sĩ Phu cho Xuân Kĩ Sĩ u 2009:

Mùa Xuân cách biệt

Tác Giả: Trán Khái

Thứ Hai, 26 Tháng 1 Năm 2009 07:30

Xuân biệt tái lại

(Tát con Tráu nhá vá Hà Nái)

Đát đá náy trám pháng đáa tác

Trái lái hành mát trán thiên tại

Chuát dáu rút, láu mạnh còn đó

Tráu đang vá...ván ách trên vai ?

Than/cái ráng... Xuân biệt tái lại!

Sau cùng, xin gái lái chúc Xuân tái quê nhà, cáu nguyán cho sám có mùa xuân dân chá đã
nguyên đã đáng.